

کرۆنا و فهرهنگ و نه‌رکی ئینسانی؟!

ئایین گهر بوویت به بهشیک له فهرهنگی خه‌لک، له کاتی سه‌ره‌لدانی ئیپیدی و نه‌خۆشیه‌کان، ده‌وری ترسناک تر له ویرووسه‌کان ده‌گیرئ. له سه‌ده‌ی چواری به‌ر له زایین هه‌تا دیسامبری ۲۰۱۹ زیاتر له ۷۵ جار نه‌خۆشی وه‌ک و مباء، تا‌عوون و چه‌شه‌کانی تر له ئوروپا ته‌شه‌یه‌ی ساندوو و گیانی زیاتر له ۱۵۰ میلیۆن کسی گرتوو، که ئایین و خورافات وه‌ک و ویرووسه‌کان ده‌رویان گێراوه.

له سه‌ده‌کانی ناوه‌راست وه‌ک ئیستای موسولمانه‌کان، کلیسا خه‌لکی به‌ره‌و و کلیسا و دو‌عاکردن و جه‌زادان ده‌کیشا بۆ نه‌وه‌ی خودا گیانیان له ده‌ست نه‌خۆشی رزگار بکات. ته‌نانه‌ت کیشیه‌کان له گوند و شار ده‌خولانه‌وه و به‌هه‌شتیان به‌ خه‌لک ده‌فرۆشت و چه‌زی پاره‌کشیان ده‌دا به‌ کپاری به‌هه‌شت. ئه‌مه‌رۆ له ئیران و باشووری کوردستان و شوینی تر له کاتی ته‌شه‌یه‌ی و ویروسی کرۆنا، مێژووی ۲۵۰۰ ساله‌ی و ویرووسه‌کان دووباره‌ ده‌کرێته‌وه و هاوکات له گه‌ل کرۆنا ده‌بنه‌ هۆی له ده‌ستدانی گیانی خه‌لک.

کرۆنا له ماوه‌ی سه‌ مانگی رابووردو نابووری جیهان و ئه‌و و لاتانه‌ی که به‌ قوورسی تووشی و ویروسه‌که بوون، دووچاری چه‌یرانی قوول کردوو. فهرهنگ و هونه‌ر و وه‌رز و هه‌ر چه‌شه‌ی چالاکیه‌کی زانستی رۆژ به‌ رۆژ به‌ره‌و کزی ده‌کیشرئ.

هه‌له‌وه‌شاندنه‌وه و به‌رته‌سکردنی سه‌دان و بگره‌ هه‌زاران به‌رنامه‌ی فهرهنگی نه‌ته‌وه‌یی و ناوه‌ته‌وه‌یی وه‌ک پێشانگای ناوه‌ته‌وه‌یی کتیب له لایه‌زیک، لیت کۆلون (فستیوالی ناوه‌ته‌وه‌یی نه‌ده‌بیات)، وه‌داخستنی گه‌لیک به‌رنامه‌ی هونه‌ری (موسیقا، فیلم، شانۆ، موزه) و گه‌لیک به‌رنامه‌ی تر، له وانه‌ جه‌ژنه‌کانی نه‌مروژ و هه‌ر وه‌ها هه‌له‌وه‌شانه‌وه‌ی ده‌یان پێشانگا و سیمیناری ناوه‌ته‌وه‌یی بواری زانست و ته‌کنیک و سه‌نه‌ت و داخستنی زانستگا و خویندنگه‌کان، هه‌مووی به‌شیک له زیانه‌کانی تا ئیستایه‌، که ده‌سته‌وه‌ستانی مرۆفیش سه‌ره‌رای هه‌موو پێشکه‌وته‌کان، نیشان ده‌دات.

له ناو ئه‌م بارووخه‌ی جیهان، که دیار نییه و ویروسی کرۆنا، که‌ی و چۆن ده‌به‌زیندرئ و تا ئه‌و کات چی به‌ سه‌ر گۆی زه‌وی دیت، له کوردستانی ئیله‌مه‌ه‌لا و داروده‌سته‌کانیان و کویره‌ نایینباوه‌ران ده‌رفه‌تیا بۆ ره‌مساوه‌، وه‌ک و ویروسی کرۆنا خۆیان ده‌رخه‌ن، جار کوژراوانی کرۆنا به‌ شه‌هید ده‌قه‌بلین و حیسابی ئه‌و که‌سانه‌یان بۆ ده‌که‌ن که شان به‌ شانی مه‌مه‌د و عه‌لی له شه‌ر مه‌کاندا له ریگای ئایین و خودادا ده‌کوژران، جار بۆ لاساریکردن له گه‌ل به‌ریاره‌کانی حکومه‌تی هه‌ریم، له گه‌ل داخستنی مزگه‌وته‌کان، دینه‌ سه‌ر جاده‌کان و نوێژی جه‌ماعه‌ت ده‌به‌ستن به‌ بی ئه‌وه‌ی حکومه‌تی هه‌ریم و داموده‌زگاکانی پێشیان پێگیرن.

دووور نییه هه‌ر ئه‌وانه ده‌رفه‌ت ریکبخه‌ن بۆ سه‌ره‌لدانه‌وه‌ی داعیشه‌کان، به‌ تایبه‌ت گه‌ر و ویروسی کرۆنا زۆرتر له ناوچه‌که ته‌شه‌نه‌ بستین و حکومه‌ته‌کانی ناوچه‌ به‌ هه‌ریمی کوردستانه‌وه‌، له حاند و ویروسی کرۆنا به‌ه‌زن.

حکومه‌تی هه‌ریم و به‌رپرسیانی چه‌نده هه‌ست به‌ به‌رپرسیاریه‌تی له‌م بارووخه‌دا ده‌که‌ن؟ میدیا و داموده‌زگاکانی کۆمه‌لگا و حکومه‌ت چه‌نده هه‌ست به‌ به‌رپرسیاری ده‌که‌ن؟

ئه‌مه‌ش نابێ فه‌رامۆش بکری، که ئه‌و که‌سانه‌ی له پشت مه‌لاکه‌نه‌وه‌ راده‌وستن، خۆیان قوربانی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و قوربانی ده‌ستی ئایین و مه‌لا و داموده‌زگاکان، ناوای مه‌رگی ئه‌وان خواستن، نه‌ ئینسانیه‌ و نه‌ شارستانیه‌.

روونکردنه‌وه و ئاگادارکردنه‌وه‌یان و دوورکردنه‌وه له ویروس و مه‌لا و ئه‌و داموده‌زگایانه‌، ریگای ئینسانی و دروسته‌، که ده‌بی ئه‌رکی هه‌ر که‌س بی!

هیچ که‌س چه‌ز به‌ مه‌رگ ناکات، ته‌نانه‌ت گه‌وج و گه‌مه‌ژمه‌کان، به‌لام ئه‌وانه زۆرتر ده‌بنه‌ قوربانی.

ولاتی ئیله‌مه‌ه‌لا و لاتانی هاوچه‌شه‌ن، گه‌ر خه‌لک و داموده‌زگاکان ئه‌رکی خۆیان، به‌جی نه‌هینن، چ کاره‌ساتیک ده‌خوڵقی؟

برایم فه‌رشی